

Universitatea Tehnică a Moldovei

**CENTRU CULTURAL MULTIFUNCȚIONAL,
OR. CHIȘINĂU**

Student:

**Diaciuc Mihaela
st. gr. ARH – 202**

Conducător:

**Kațel Evghenii
Arh., asis. univ.**

Chișinău - 2026

ADNOTARE

Diaciuc Mihaela. *Centru cultural multifuncțional, or. Chișinău*

Structura lucrării: introducerea, 3 capitole, concluzii și recomandări, bibliografie formată din 66 de titluri bibliografice. Volumul total 74 pagini.

Cuvintele-cheie:

Centru, cultură, bibliotecă, parc, râu

Scopul proiectului: Elaborarea conceptului arhitectural și urbanistic al unui Centru cultural multifuncțional în orașul Chișinău, care să ofere comunității un spațiu modern și accesibil pentru dezvoltare culturală și educațională, consolidarea identității culturale a orașului și marcarea Republicii Moldova pe harta arhitecturală mondială.

Obiectivele generale: Se disting următoarele obiective: arhitecturale – crearea unei clădiri dotate să găzduiască activități culturale, luând în considerare monumentul învecinat, Circul; urbanistice – revitalizarea zonei Circului și transformarea ei într-un pol cultural activ, contopind clădirea cu zona verde existentă, valorificarea râului existent Golbăciuca și asigurarea zonelor de recreere de-a lungul său, echilibrarea infrastructurii culturale în oraș.

Metodele aplicate la elaborarea lucrării: Pe parcursul elaborării lucrării s-au aplicat metode practice, teoretice, de analiză și prelucrare a datelor.

Rezultatele concrete obținute: În urma studierii literaturii de specialitate, analizei exemplurilor mondiale și cerințelor aferente proiectării conform cerințelor contemporane, s-a izbutit proiectarea unui Centru cultural multifuncțional în orașul Chișinău ca un spațiu atractiv și îmbinat cu natura.

Centrul va fi amplasat pe un teritoriu cu suprafața de 5,6 ha, în limita stradei Pietrăriei, bulevardul Renașterii Naționale și stradela Bulbocica, în orașul Chișinău. Vor fi organizate 2 accese pentru vizitatori – unul direct din bulevardul Renașterii Naționale, pentru fluxul auto

care circulă în direcția spre centrul istoric al orașului, iar al doilea - subteran, prevăzut pentru a fluidiza traficul intens și potențialele ambuteiaje create la cercul aflat la 300 m, destinat fluxului auto care circulă în direcția dinspre centrul istoric al orașului. Un acces tehnic este organizat direct din bulevardul Renașterii Naționale, direcția spre centrul istoric, preluând un drum existent de lângă stația PECO. Se va organiza o parcare subterană pentru vizitatori cu capacitatea de 200 locuri și una adiacentă pentru personal.

Din punct de vedere arhitectural, centrul este rezolvat într-un singur volum pătrat în plan, cu o curte interioară centrală și acoperiș exploatabil, care servește drept pod deasupra văii râului, deschizând accesul fizic și vizual către râu. Intrarea este marcată printr-o pantă amplasată pe axa ce trece prin centrul cercului Circului în plan, gândită pentru a deschide perspective asupra monumentului. Edificiul are 2 nivele, dintre care cel de jos e parțial întrerupt pentru a favoriza accesul liber de-a lungul râului și pentru a oferi clădirii porozitate.

Din punct de vedere conceptual, proiectul explorează alternarea și echilibrarea spațiilor pozitive și negative. Evidențierea relației de plin-gol se face simțită prin contrastul dintre blocurile extrudate închise, care reprezintă plinul, și găurile - golul - care apar pe parcursul clădirii, deasupra râului - ca portaluri ce lasă natura înăuntru, iar la interior, ca fântâni de lumină pentru etajul subteran și ca accese anti-incendiar din sălile de evenimente.

În concluzie, conceptul propus oferă un răspuns inedit în ce privește abordarea gândirii unui centru cultural multifuncțional, creând un spațiu unic, îmbinat cu natura, în stare să atragă vizitatori și să creeze un impact economic și social major și de durată pentru infrastructura culturală publică a municipiului Chișinău.

ANNOTATION

Diaciu Mihaela. *Multifunctional cultural Center, Chişinău*

Structure of the work: introduction, 3 chapters, conclusions and recommendations, bibliography consisting of 50 bibliographic titles. Total volume 74 pages.

Keywords:

Center, culture, library, park, river

Project purpose: Elaboration of the architectural and urban concept of a multifunctional cultural center in Chişinău, which will offer the community a modern and accessible space for cultural and educational development, consolidate the cultural identity of the city and mark the Republic of Moldova on the world architectural map.

General objectives: The following objectives are distinguished: architectural – creation of a building equipped to host cultural activities, taking into account the neighboring monument, the Circus; urban planning – revitalizing the Circus area and transforming it into an active cultural pole, merging the building with the existing green area, capitalizing on the existing Golbăciuca river and ensuring recreational areas along it, balancing the cultural infrastructure in the city.

Methods applied in the development of the work: During the development of the work, practical, theoretical, data analysis and processing methods were applied.

Concrete results obtained: Following the study of specialized literature, the analysis of world examples and the requirements related to design according to contemporary requirements, a multifunctional cultural center was designed in the city of Chişinău as an attractive space combined with nature.

The center will be located on a territory with an area of 5.6 ha, within the limits of Pietrăriei Street, Renaşterii Naţionale Boulevard and Bulbocica Street, in the city of Chisinau. There will be 2 accesses for visitors – one directly from Renaşterii Naţionale Boulevard, for the car flow circulating in the direction toward the historic center of the city, and the second - underground, designed to streamline the heavy traffic and potential traffic jams created at the circle located 300 m away, intended for the car flow circulating in the direction away from the historic center of the city. A technical access is organized directly from Renaşterii Naţionale Boulevard, in the direction toward the historic center, taking over an existing road near the

PECO station. An underground parking lot for visitors with a capacity of 200 places and an adjacent one for staff will be organized.

From an architectural point of view, the center is solved in a single square volume in plan, with a central inner courtyard and an exploitable roof, which serves as a bridge over the river valley, opening physical and visual access to the river. The entrance is marked by a slope located on the axis passing through the center of the Circle circle in plan, designed to open perspectives on the monument. The building has 2 levels, of which the lower one is partially interrupted to favor free access along the river and to give the building porosity.

Conceptually, the project explores the alternation and balancing of positive and negative spaces. The highlighting of the full-empty relationship is felt through the contrast between the closed extruded blocks, which represent the full, and the holes - the empty - that appear throughout the building, above the river - as portals that let nature inside, and on the inside, as fountains of light for the underground floor and as fire-resistant accesses from the event halls.

In conclusion, the proposed concept offers a inedited response in terms of approaching the thinking of a multifunctional cultural center, creating a unique space, combined with nature, able to attract visitors and create a major and lasting economic and social impact for the public cultural infrastructure of the municipality of Chisinau.

CUPRINS

INTRODUCERE	28
• Actualitatea temei și relevanța acesteia pentru domeniul arhitecturii	29
• Argumentarea alegerii sitului.....	29
• Determinarea problemelor și Analiza SWOT	33
• Scopul și obiectivele ale proiectului de absolvire	33
• Structura lucrării	34
1. COMPARTIMENT ARHITECTURĂ	35
1.1. Studiul teoretic pentru Centru cultural multifuncțional, or. Chișinău.....	36
1.1.1. Clasificarea, sistematizarea tipologică la tematica proiectului	36
1.1.2. Cerințe tipologice de proiectare	37
1.1.3. Analiza experienței naționale și celei mondiale de proiectare la tematica proiectului. Proiecte analogii	39
1.2. Studiul urbanistic și plan general pentru Centru cultural multifuncțional, or. Chișinău	42
1.2.1. Scheme analizei urbanistice și concluzii	42
1.2.2. Planul general al centrului propus cu zonarea funcțională și amenajarea a teritoriului	45
1.3. Conceptul arhitectural și noutatea propunerii de proiect de Centru cultural multifuncțional, or. Chișinău	46
1.3.1. Compoziția și imaginea arhitecturală a centrului	48
1.3.2. Soluționarea spațial-planimetrică propusă cu zonarea funcțională pe niveluri	51
1.3.3. Tectonica și finisajul fațadelor clădirii, soluția coloristică, etc.	53

					UTM 0731.1 022 ME						
Mod.	Coala	Nº document.	Semnat.	Data							
Elaborat.		Diaciuc M.			Centru cultural multifuncțional, or. Chișinău			Litera.	Coala	Coli	
Conducator.		Kațel E.								22	74
Consultant.		Ciobanu N.						UTM FUA ARH-202			
Consultant		Țurcanu N.									
Aprobat		Munteanu A.									

2. COMPARTIMENT CONSTRUCȚIA CLĂDIRILOR	54
2.1. Caracteristica sitului propus spre proiectare.....	55
2.2. Elementele structurale ale edificiului proiectat.....	55
2.3. Calculul unei grinzi din beton armat	57
3. COMPARTIMENT ECONOMIA CONSTRUCȚIILOR	62
3.1. Calculul-argumentare al cheltuielilor investiționale.....	63
3.2. Calculul-argumentare al fluxurilor nete de numerar viitoare.....	65
3.3. Evaluarea eficienței economice a proiectului investițional.....	71
3.4. Concluzii	73
CONCLUZII	
BIBLIOGRAFIE	74
• Cărți, monografii, manuale, articole științifice	74
• Cadrul legislativ-normativ: standarde, norme, regulamente	76
• Webografie	77
ANEXE	
Anexa 1	78

					UTM 0731.1 022 ME						
Mod.	Coala	Nº document.	Semnat.	Data							
Elaborat.		Diaciuc M.			Centru cultural multifuncțional, or. Chișinău			Litera.	Coala	Coli	
Conducator.		Kațel E.								23	74
Consultant.		Ciobanu N.						UTM FUA ARH-202			
Consultant		Țurcanu N.									
Aprobat		Munteanu A.									

INTRODUCERE

ACTUALITATEA TEMEI ȘI RELEVANȚA ACESTEIA PENTRU DOMENIUL ARHITECTURII

Dezvoltarea unui centru cultural în municipiul Chișinău este actuală în contextul evoluțiilor socio-culturale și demografice ale capitalei și ale Republicii Moldova. În cadrul actual, Republica Moldova are ambiția de a se integra în Uniunea Europeană, și, respectiv, de a crește stardardele de trai ale țării. Primul pas spre această îmbunătățire a calității vieții locale este, indiscutabil, educația și promovarea artelor frumoase și culturii, factori primordiali în rolul sensibilizării și cultivării societății. Chișinăul, ca principal nod urban al țării, deține un rol central în dinamica educațională și culturală a populației și prezintă nevoi crescânde pentru infrastructuri culturale moderne care să răspundă exigențelor contemporane de acces la cunoaștere și frumos. În încercare de a ține pasul cu țările vestice, un exemplu demn de urmat, care lipsește în Republica Moldova, sunt bibliotecile abordate ca spații active, utilizate intens zilnic de către toate categoriile de vârstă. În modul de gândire vestic, e firesc ca, atunci când apare necesitatea studierii pentru un examen sau căutarea unei informații, să se facă apel la instituțiile dotate corespunzător - bibliotecile și centrele culturale, susținându-se astfel studiul în comun și interacțiunea interumană în scopul învățării și creșterii calității educaționale. Astfel, aceste edificii devin spații de stocare ale cunoștințelor și artelor care, zilnic, au un flux major și funcționează ca spații ce atrag. În contextul prezent al municipiului Chișinău, marcat de o continuă creștere demografică și de o tendință de a ține pasul pe plan internațional și de a îmbunătăți calitatea vieții din toate punctele de vedere, propunerea unui centru cultural multifuncțional ca edificiu care să promoveze educația și rafinarea societății devine nu un lux, ci o necesitate. Relevanța temei pentru domeniul arhitecturii este susținută de faptul că un centru cultural nu e o simplă clădire care, ocazional, devine activă pentru găzduirea unui eveniment. Acest edificiu devine un spațiu urban în stare să atragă fluxuri de vizitatori zilnic, nu doar pentru informația stocată și pentru dotarea informațională contemporană, ci și pentru că spațiile moderne, poroase, care permit naturii să pătrundă adânc înăuntru servesc drept catalizator pentru dorințele societății pentru o calitate a vieții mai bună, unde schimbarea începe cu fiecare entitate în parte.

Argumentarea alegerii sitului

Următorii factori au influențat alegerea sitului dat pentru un centru cultural multifuncțional în orașul Chișinău:

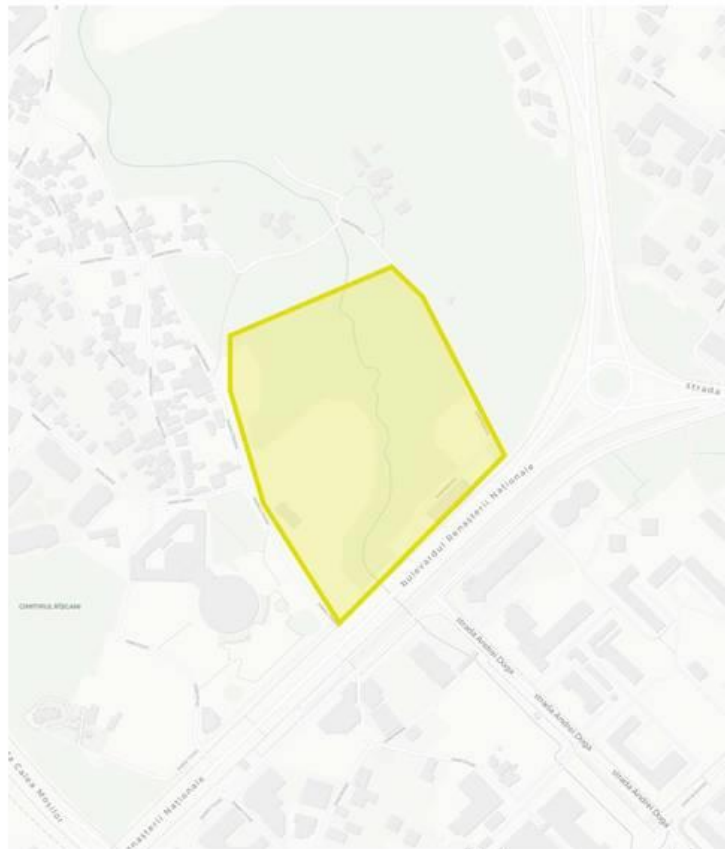
- Proximitatea Circului, care reprezintă o compatibilitatea funcțională cu viitorul centru, ceea ce favorizează crearea un nod cultural integrat și conectat în contextul existent. Vizibilitatea și notorietatea clădirii servesc drept factori pentru a atrage fluxuri de vizitatori și turiști.
- Accesibilitatea zonei, fiind prezentă o rețea dezvoltată de transport public care favorizează deplasarea rapidă a publicului și promovează alegerea transportului public în locul mașinii personale. Situl e amplasat la intersecția unor artere importante - bulevardul Renașterii Naționale, Grigore Vieru și strada Kiev.
- Necessitatea revitalizării zonei Circului, unde, desigur, lucrările vor începe cu reanimarea și restaurarea monumentului, pentru a continua cu oferirea funcției pentru întreaga zonă adiacentă.
- Prezența râului natural, unde valea râului permite crearea unor concepte integrate cu natura și diferențe de nivel create strategic pentru o funcționare optimă a viitoarei clădiri.
- Prezența spațiilor verzi, care vor atrage vizitatori și din punct de vedere urbanistic, nu doar arhitectural. Viitorul centru va fi o clădire proiectată în parc, ceea ce mărește fluxul zilnic de oameni pe teritoriu. Fără a nevoie să acceseze centrul, aceștia îl vor vizita, totuși, sub forma unei plimbări în parc și pe malul râului.

Municipiul Chișinău

Sectorul Râșcani

Situl propus spre proiectare

Fig. 1.1. Scheme situaționale ale sitului propus. Realizat de autor: Diaciuc Mihaela, gr. ARH-202

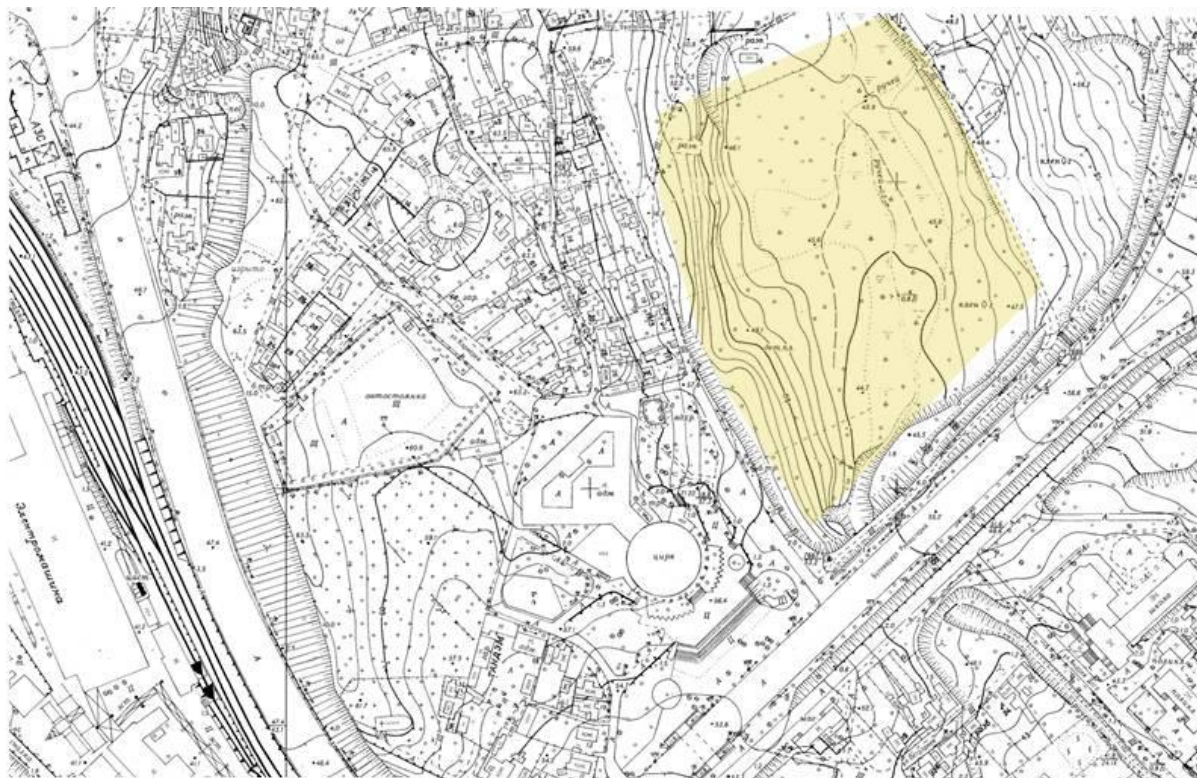

Fig. 1.2. Ridicarea topografică cu indicarea terenului propus spre proiectare. Realizat de autor: Diaciuc Mihaela, gr. ARH-202

Fig. 1.3. Fotofixarea terenului existent. Realizat de autor: Diaciuc Mihaela, gr. ARH-202

Fig. 1.4. Fotofixarea terenului existent. Realizat de autor: Diaciuc Mihaela, gr. ARH-202

Determinarea problemelor

Următoarele probleme au fost identificate în procesul de analizare a potențialei proiectări a unui centru cultural pe situl respectiv:

- Acces auto dificil în direcția dinspre centrul istoric al orașului - pentru a ajunge cu mașina personală trebuie de virat la cercul localizat la 300 m depărtare. Și în prezent zona e una aglomerată din punct de vedere al traficului, iar amplasarea unui centru cultural în zonă poate agrava situația.
- Bulevardul Renașterii Naționale este o arteră de importanță națională care, la rândul său se intersectează cu strada Kiev, la fel un drum intens circulat. Acești factori pot influența calitatea acustică a centrului, considerând că o porțiune va fi destinată pentru studiu.
- Prezența râului natural, unde terenul din valea râului este mlăștinos și cu risc de inundații va cauza costuri ridicate de construcție și măsuri speciale de proiectare.
- Relieful activ va solicita soluții raționale și confortabile de accesibilitate a clădirii.

Analiza SWOT

Puncte tari:

- Vizibilitatea sporită prin amplasarea în proximitatea centrului Chișinăului și a Circului și prin prezența bulevardului Renașterii Naționale, o arteră importantă a orașului.
- Accesibilitatea pietonală favorabilă, prezența trecerii de pietoni subterane.
- Existența transportului public și stațiilor de transport.
- Vecinătatea cu zone rezidențiale și educaționale.

Puncte slabe:

- Accesibilitatea auto e dificilă - automobilele trebuie să cotească la cercul care se află la 300 m depărtare pentru a se putea întoarce pe banda de sens opus.
- În orele de vârf, e trafic intens pe bulevardul Renașterii Naționale.
- Terenul e instabil, cu posibile alunecări de teren și stratificare a solului.
- Declivitatea terenului poate crea dificultăți executării lucrărilor.
- Necesitatea unor lucrări geotehnice complexe - drenaje, consolidări etc.

Oportunități:

- Valorificarea declivității prin soluții spațial-volumetrice îndrăznețe.
- Rezolvarea problemei accesului auto prin propunerea unui acces subteran în directă proximitate, astfel asigurând și fluidizarea traficului pe bulevardul Renașterii Naționale în orele de vârf.
- Creșterea valorii terenului prin dezvoltarea unui proiect reprezentativ pentru capitală și atragerea evenimentelor creative și educaționale.
- Proximitatea Circului oferă centrului un potențial caracter turistic.

Amenințări:

- Risc de infiltrații de ape subterane și alunecări de teren.
- Vânturi puternice din partea nordică și nord-vestică.
- Costuri ridicate pentru infrastructura accesului auto subteran și pentru drenaj.
- Instabilitatea terenului mlăștinos.

Scopul și obiectivele proiectului de absolvire

Scopul lucrării de față este elaborarea unui concept arhitectural și urbanistic pentru un Centru cultural multifuncțional în or. Chișinău, care să ofere comunității un spațiu dotat modern și accesibil pentru dezvoltare culturală, educațională și socială și să contribuie la consolidarea identității culturale a orașului.

S-au identificat următoarele obiective:

- De prevăzut compatibilitatea cu patrimoniul arhitectural existent - elaborarea unui proiect arhitectural care să respecte imediata apropiere cu Circului.
- De asigurat fluxurile de trafic și accesibilitatea - planificarea parcărilor și a zonelor de încărcare/ debarcare.
- De organizat circulației pietonale și auto pentru a evita blocajele și a facilita accesul publicului.
- De amenajarea de zone verzi și spații publice în cadrul centrului cultural.
- De prevăzut siguranța și accesibilitatea pentru toate categoriile de public.
- Proiectarea clădirii conform standardelor de accesibilitate (rampă pentru persoane cu dizabilități, lifturi, semnalizare clară).

Structura lucrării

Lucrarea de față conține o introducere și 3 compartimente, iar la final concluziile și biografia, care cuprinde 66 de titluri. Primul compartiment este cel de ARHITECTURĂ. Acesta prezintă clasificarea și sistematizarea tipologică la tema centrelor culturale și cerințele tipologice de proiectare, înfățișând proiecte analogii ca raportare la situația mondială. Urmează schemele analizei urbane din cadrul sitului propus cu concluzii pentru ca la final să se prezinte integru componentele proiectului arhitectural - compoziția și imaginea arhitecturală a centrului împreună cu desenele tehnice - de la plan general până la tectonica și finisajul fațadelor clădirii. Al doilea compartiment este cel de CONSTRUCȚIA CLĂDIRILOR. Acesta descrie caracteristicile sitului propus spre proiectare împreună cu toate elementele structurale ale clădirii proiectate, cu axonometria constructivă, soluțiile constructive cele mai raționale și materialele de construcție optime alese. La final se execută calculul unei grinzi din beton armat localizată între etaje, cu armarea superioară și inferioară. Al treilea compartiment este cel de ECONOMIA CONSTRUCȚIILOR. Aici se execută sarcini, scoul principal al cărora este a fundamenta că investiția în construcție este rentabilă. Se află concomitent costul și venitul pentru a determina termenul de recuperare al investiției și, respectiv, evaluarea eficienței economice a proiectului investițional. Se analizează impactul economic și sursele posibile de finanțare pentru un centru cultural, iar la final se prezintă concluziile de rigoare. CONCLUZIILE finale sunt o sinteză a întregii lucrări care înfățișează importanța proiectării unui Centrul cultural multifuncțional pentru orașul Chișinău ca un potențial catalizator al societății Republicii Moldova în tendința sa de a ține pasul cu standardele moderne mondiale de proiectare, învățare și promovare a culturii.

BIBLIOGRAFIE

1. Cărți, monografii, manuale, articole științifice

1. ALEXANDER, Christopher. A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction. New York: Oxford University Press, 1977.
2. ANDO, Tadao. Tadao Ando: Complete Works. Köln: Taschen, 2004.
3. ANDO, Tadao. Tadao Ando: Conversations with Students. New York: Princeton Architectural Press, 2012.
4. CHING, Francis D. K. Architecture: Form, Space and Order. Hoboken: John Wiley & Sons, 2015.
5. ЧИНЬ, Фрэнсис Д. К. Всё об архитектуре. Форма, пространство, композиция. Москва: АСТ, 2024. 448 с. ISBN 978-5-17-135366-5.
6. DEPLAZES, Andrea, ed. Constructing Architecture: Materials, Processes, Structures. Basel: Birkhäuser, 2005.
7. ЕФИМОВ, А. В. Дизайн архитектурной среды. Москва: Архитектура-С, 2004.
8. FRAMPTON, Kenneth. Modern Architecture: A Critical History. London: Thames & Hudson, 2007.
9. FRAMPTON, Kenneth. Studies in Tectonic Culture: The Poetics of Construction in Nineteenth and Twentieth Century Architecture. Cambridge: MIT Press, 1995.
10. GEHL, Jan. Cities for People. Washington: Island Press, 2010.
11. GEHL, Jan. Life Between Buildings: Using Public Space. Washington: Island Press, 2011.
12. GIEDION, Sigfried. Space, Time and Architecture: The Growth of a New Tradition. Cambridge: Harvard University Press, 2008.
13. HERTZBERGER, Herman. Lessons for Students in Architecture. Rotterdam: 010 Publishers, 1991.
14. JODIDIO, Philip. Ando: Complete Works. Köln: Taschen, 2004.
15. JODIDIO, Philip. Architecture: Nature. Munich: Prestel, 2006.
16. LE CORBUSIER. The Modulor: A Harmonious Measure to the Human Scale Universally Applicable to Architecture and Mechanics. Basel: Birkhäuser, 2004.
17. LE CORBUSIER. The Radiant City. New York: Orion Press, 1967.
18. LE CORBUSIER. Towards a New Architecture. New York: Dover Publications, 1986. ISBN 9780486250236.

19. LYNCH, Kevin. The Image of the City. Cambridge: MIT Press, 1960.
20. MCHARG, Ian L. Design with Nature. New York: John Wiley & Sons, 1992.
21. MOSTAFAVI, Mohsen; DOHERTY, Gareth, eds. Ecological Urbanism. Baden: Lars Müller Publishers, 2010.
22. NESBITT, Kate, ed. Theorizing a New Agenda for Architecture: An Anthology of Architectural Theory 1965-1995. New York: Princeton Architectural Press, 1996.
23. NICULAE, D. Geometria formelor arhitecturale. București: Editura Universitară „Ion Mincu”, 2009. 114 p. ISBN 978-973-1884-58-5.
24. NORBERG-SCHULZ, Christian. Genius Loci: Towards a Phenomenology of Architecture. New York: Rizzoli, 1980.
25. НОЙФЕРТ, Э. Строительное проектирование. Перевод с немецкого. Под ред. З. Эстрова и Е. Раевой. Москва: Стройиздат, 1991.
26. OLEINIC, Svetlana; TRONCIU, Sergiu. Practica de documentare. Indicații metodice privind organizarea, executarea și evaluarea stagiului practicii de documentare/cercetare pentru anul VI, programul de studii 0731.1 Arhitectură. Chișinău: UTM, 2024.
27. OLEINIC, Svetlana; TRONCIU, Sergiu. Принципы функционального зонирования общественных зданий. Методическое пособие. Chișinău: UTM, 2015.
28. ОЛЕЙНИК, Светлана. Стилистические тенденции развития архитектуры города Кишинёва в XX-XXI вв. In: Patrimoniul cultural: cercetare, valorificare, promovare: Culegere de studii în baza comunicărilor de la conferința științifică internațională: Ediția a 14-a. Chișinău: Institutul Patrimoniului Cultural, 2022, pp. 115-124. ISBN 978-9975-84-171-9.
29. ОЛЕЙНИК, С. Эволюция архитектуры административных зданий города Кишинэу. In: Probleme actuale ale urbanismului și amenajării teritoriului. Conferința tehnico-științifică internațională, Chișinău, 16-17 noiembrie 2018: Culegere de articole. Chișinău: UTM, 2018, pp. 123-128. ISBN 978-9975-87-384-0.
30. PALLASMAA, Juhani. The Eyes of the Skin: Architecture and the Senses. Chichester: John Wiley & Sons, 2012.
31. PIANO, Renzo. Renzo Piano: Logbook. New York: Monacelli Press, 1997.
32. PRUDEANU, D.; BACIU, P.; GHEORGHIU, M. Arhitectură și sistematizare. București: Editura Didactică și Pedagogică, 1990.
33. RASMUSSEN, Steen Eiler. Experiencing Architecture. Cambridge: MIT Press, 1962.
34. РАППОПОРТ, А. Г. Форма в архитектуре. Проблемы теории и методологии. Москва: Стройиздат, 1990.
35. САПРЫКИНА, Н. А. Архитектурная форма: статика и динамика. Москва:

Архитектура-С, 2004.

36. TANIZAKI, Junichiro. In Praise of Shadows. London: Vintage, 2001.
37. TSCHUMI, Bernard. Architecture and Disjunction. Cambridge: MIT Press, 1996.
38. UNWIN, Simon. Analysing Architecture. London: Routledge, 2014.
39. ZUMTHOR, Peter. Atmospheres: Architectural Environments, Surrounding Objects. Basel: Birkhäuser, 2006.
40. ZUMTHOR, Peter. Therme Vals. Zurich: Scheidegger & Spiess, 2007.
41. ZUMTHOR, Peter. Thinking Architecture. Basel: Birkhäuser, 2010. ISBN 9783034605854.

2. Cadrul legislativ-normativ: standarde, norme, regulamente

42. ВСН 17-73. Указания по проектированию зданий и помещений библиотек. Москва: Госстрой, 1973.
43. ГОСТ 21.204-93. Система проектной документации для строительства. Условные графические обозначения и изображения элементов генеральных планов и сооружений транспорта. Москва: Госстрой, 1993.
44. ГОСТ 21.508-2020. Система проектной документации для строительства. Правила выполнения рабочей документации генеральных планов предприятий, сооружений и жилищно-гражданских объектов. Москва: Стандартинформ, 2020.
45. CP A.04.01:2018. Proiectarea clădirilor și construcțiilor. Definirea și calcularea indicatorilor de arie și volum. Norme de proiectare.
46. CP C.01.02:2018. Clădiri și construcții. Accesibilitatea pentru persoane cu dizabilități. Norme de proiectare.
47. INSTITUTUL NAȚIONAL DE STANDARDIZARE ȘI METROLOGIE. SM ISO 690:2012. Informare și documentare. Reguli pentru prezentarea referințelor bibliografice și citarea resurselor de informare. Aprobat: 2012-04-05.
48. Legea nr. 721-XIII din 02.02.1996. Privind calitatea în construcții. Disponibil pe: <https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141600&lang=ro>
49. Legea nr. 835-XIII din 17.05.1996. Privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului. Disponibil pe: <https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=120456&lang=ro>
50. Legea nr. 163 din 09.07.2010. Privind autorizarea executării lucrărilor de construcție. Disponibil pe: <https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=141610&lang=ro>

51. NCM A.02.02-96. Regulament privind conducerea și asigurarea calității. Norme de proiectare.
53. NCM B.01.02:2016. Instrucțiuni privind conținutul, principiile metodologice de elaborare, avizare și aprobare a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului. Norme de proiectare.
54. NCM C.01.12:2018. Clădiri și construcții publice. Norme de proiectare.
55. NCM C.04.02:2025. Iluminatul natural și artificial. Norme de proiectare.
56. NCM E.03.02-2001. Protecția împotriva incendiilor a clădirilor și instalațiilor. Norme de proiectare.
57. NCM E.03.04-2004. Determinarea categoriilor de pericol de explozie-incendiu și de incendiu a încăperilor și construcțiilor. Norme de proiectare.
58. СН 548-82. Инструкция по проектированию библиотек. Москва: Госстрой, 1982.

3. Webografie

59. ANDO, Tadao Architect & Associates. Projects. [online]. [citat 15.05.2026]. Disponibil: <https://www.tadao-ando.com/projects/>
60. ARCHDAILY. Cultural Architecture. [online]. [citat 15.05.2026]. Disponibil: <https://www.archdaily.com/search/projects/categories/cultural-architecture>
61. FONDATION BEYELER. Museum building by Renzo Piano. [online]. [citat 15.05.2026]. Disponibil: <https://www.fondationbeyeler.ch/en/museum/building>
62. FONDATION LE CORBUSIER. Architectural Work of Le Corbusier. [online]. [citat 15.05.2026]. Disponibil: <https://www.fondationlecorbusier.fr/en/>
63. PETER ZUMTHOR ARCHITECTURE. Projects and works. [online]. [citat 15.05.2026]. Disponibil: <https://www.peterzumthor.com/>
64. UNESCO WORLD HERITAGE CENTRE. The Architectural Work of Le Corbusier, an Outstanding Contribution to the Modern Movement. [online]. [citat 15.05.2026]. Disponibil: <https://whc.unesco.org/en/list/1321/>
65. VITRA DESIGN MUSEUM. Vitra Campus. [online]. [citat 15.05.2026]. Disponibil: <https://www.design-museum.de/en/information/vitra-campus.html>
66. 7132 HOTEL. Therme Vals. [online]. [citat 15.05.2026]. Disponibil: <https://7132.com/en/therme>